

**III Міжнародна науково-
практична конференція**

.....
**III International scientific
and practical conference**

IHC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

29 січня 2026 р.
м. Чернігів, Україна

.....
January 29, 2026
Chernihiv, Ukraine

**Наука та освіта в умовах
викликів сьогодення**

.....
**Science and education in the
conditions of today's challenges**

III Міжнародна
науково-практична
конференція

**Наука та освіта
в умовах викликів
сьогодення**

Матеріали

29 січня 2026 р.

м. Чернігів, Україна

III International
scientific and practical
conference

**Science and education
in the conditions of
today's challenges**

Proceedings

January 29, 2026

Chernihiv, Ukraine

УДК 37

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc260129>

Наука та освіта в умовах викликів сьогодення : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (м. Чернігів, 29 січня 2026 р.). Research Europe, 2026. 334 с.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції “Наука та освіта в умовах викликів сьогодення”, яка відбулася 29 січня 2026 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська та англійська.

Матеріали конференції опубліковані мовою оригіналу та в обсязі, наданому авторами. Збірник відформатовано та підготовлено до публікації в уніфікованому стилі без змін змісту окремих тез доповідей. Автори несуть повну відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації, поданої в їхніх матеріалах.

Відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права”, при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов’язковим.

**Research
Europe.org**

IHRC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© Міжнародний гуманітарний
дослідницький центр, 2026
© Research Europe, 2026

Офіційний сайт: researcheurope.org

UDC 37

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc260129>

Science and education in the conditions of today's challenges : proceedings of the III International scientific and practical conference / International Humanitarian Research Center (Chernihiv, 2026, January 29). Research Europe, 2026. 334 p.

The collection includes the proceedings of the III International scientific and practical conference “Science and education in the conditions of today's challenges”, which took place on 29 January 2026. This collection is intended for scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the general public.

Working languages of the conference: Ukrainian and English.

The conference proceedings are published in the original language and as submitted by the authors. The collection has been formatted and prepared for publication in a unified style, without altering the content of individual contributions. The authors are fully responsible for the accuracy of the facts, proper names, quotations, statistical data, industry terminology, and other information presented in their materials.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, proper citation of the authors is required when using any scientific ideas or materials from this collection.

**Research
Europe.org**

IHRC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© International Humanitarian
Research Center, 2026
© Research Europe, 2026

Official website: researcheurope.org

ЗМІСТ

.....

TABLE OF CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

.....

SECTION 1. THEORY AND TEACHING METHODS

Бережна Я.

Формування здоров'язберезувальної компетентності
учнів шляхом використання інтерактивних технологій. 16

Васько О. О., Харченко Ю. О.

Дидактичні можливості математичної освітньої галузі для
розвитку медіаграмотності здобувачів початкової освіти. 17

Григор О. О., Канашевич Г. В.,

Коваленко О. О., Мацепа С. М.

Частково-пошуковий метод навчання як інструмент підготовки
інженерно-технологічних фахівців в умовах сучасних викликів. 20

Журавель Т. А.

Теоретичні основи використання засобів
дистанційного навчання в освітньому процесі. 23

Ковдрин Л.

Компетентнісно зорієнтовані завдання на
уроках української мови у 3-4 класах. 25

Корець М. С., Воєвода О. С.

Інтерактивні технології навчання у формуванні
безпекових компетентностей старшокласників. 29

Нарольська С. А., Нарольський В. М.

Використання інтерактивних методів
навчання на заняттях з фізики. 32

Пальгуй І.

Дефінітивний аналіз поняття "психолого-
педагогічна компетентність учителя". 35

Шикла Р. В., Галдобін О. М.,

Мащенко І. М., Стреляний Б. В.

Адаптація методик навчання курсантів
ВВНЗ до умов сучасних бойових дій. 38

Шикула Р. В., Новосьолов Ю. В.

Трансформація освітнього процесу

у військових закладах вищої освіти в умовах війни. 40

**СЕКЦІЯ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ В ОСВІТІ**

. . . . .

**SECTION 2. INFORMATION TECHNOLOGIES
AND INNOVATIVE METHODS IN EDUCATION**

Деордіца Т. Ю., Вороніна М. В.

Техніки промпт-інжинірингу для викладачів. 43

Іванчук В. В.

Цифрові технології в діяльності

сучасного менеджера освіти. 47

Колісник Р. С., Лучко В. С., Лукій К. Г.

Платформа Mathigon як інструмент впровадження

елементів STEM-освіти в курсі математики ЗЗСО. 51

Корець О. М., Мельников О. М.

Особливості формування знань про виробництво в учнів

технологічних класів у цифровому освітньому середовищі. 54

Лукашенко К. В.

Віртуальна сторінка "Кониський Олександр Якович (1836–1900)"

як складник цифрового ресурсу "Педагоги України та світу". 58

Мірошник Р. О.

Проблематика формування цифрової компетентності майбутніх

учителів технологій у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях. 60

Семенов М. А., Кириченко Д. Ю.

Теоретичні основи педагогічної комунікативної

компетентності в умовах цифрового навчання. 64

Семенов М. А., Семко О. В.

Самотивація здобувачів вищої освіти як чинник ефективності

навчальної діяльності в умовах цифрового навчання. 66

Табуненко В. О., Марценяк О. П.

Інноваційні методи навчання підготовки майбутніх

офіцерів у вищому військовому навчальному закладі. 69

СЕКЦІЯ 3. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

.....

SECTION 3. PRESCHOOL EDUCATION

Линник І. В.

LEGO-технологія як засіб інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку. 73

Мазур І. А.

Роль навчально-дослідницьких завдань у формуванні професійної компетентності майбутнього вихователя в процесі виробничої практики. 77

Синявіна А. В.

Інтегративний підхід до організації пошуково-дослідної діяльності в сучасному закладі дошкільної освіти. 81

Шпак Д. О.

Прикладний аналіз поведінки як ефективний підхід до формування мовленнєвої комунікації у дітей з розладами аутистичного спектра. 85

СЕКЦІЯ 4. ШКІЛЬНА ОСВІТА

.....

SECTION 4. SCHOOL EDUCATION

Воліна Б. О.

Психологічна стійкість як ключовий вектор освіти дорослих: роль шкільного психолога у формуванні ресурсу та наданні першої психологічної допомоги дітям в умовах воєнного часу. 88

Ковдрин Л.

Навчання української мови в початковій школі в умовах викликів сьогодення. 92

Мандрик І. П.

Аналіз чинних підручників з географії 10 класу на предмет упровадження компетентнісного підходу. 95

Сухомлинська Л. В.

Праця як засіб виховання дбайливого ставлення до природи в школі В. Сухомлинського (за спогадами вчительки О. Степанової). 98

Чимбай Л. Л., Попкова Л. В.

Досягнення і виклики реформи
системи шкільного харчування в Україні. 101

Шупарська О., Калита Н.

Особливості організації позакласної
роботи в освітньому процесі сучасної школи. 107

СЕКЦІЯ 5. ВИЩА ОСВІТА

. . . . .

SECTION 5. HIGHER EDUCATION

Бондаренко О. Ю., Назарчук Ю. С.

Рослини міського озеленення як елементи удосконалення
освітніх навичок під час навчальних практик. 112

Дубініна О. В.

Формування навчальної мотивації студентів у процесі
вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням. 117

Жигло О. О.

Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу
в умовах дистанційного та змішаного навчання. 121

Ігнатенко Н. В.

Педагогічна практика в професійній підготовці
майбутніх учителів історії та громадянської освіти. 124

Lysenko, N. O., Berestova, A. A.

Symbolism and values: the role of Latin mottos in shaping
academic identity at the National University of Pharmacy. 129

Пентко Ю. Є.

Компетентнісний підхід до формування
самоосвітньої компетентності майбутніх психологів. 132

Попова О. А.

Підготовка майбутнього учителя до роботи з медіатекстами
на уроках української мови в старших класах. 135

Рудик Т. О.

Компетентнісний підхід до навчання
математики в сучасному технічному університеті. 139

Seheda, N.

Methodological contours of the study of pedagogical conflicts
in higher education in the context of pedagogy of recovery. 143

Семенова А. В., Баєв Ю. А.

Необхідність розвитку компетентності співробітництва у процесі
професійної підготовки майбутніх магістрів у сучасних умовах. 145

Сметанін К. В.

Удосконалення підготовки військових фахівців
у сфері радіоелектронної боротьби в умовах
сучасних воєнних конфліктів. 148

Шпетний О. І.

Культурно-естетичні виміри дизайну
в українських наукових студіях. 151

Шуригін К. А.

Формування професійної готовності майбутніх
педагогів у контексті сучасних освітніх викликів. 155

Ву Юйюе

Герменевтично-комунікативний підхід у розвитку
художньо-експресивного мислення здобувачів вищої
мистецької освіти в процесі фортепіанної підготовки. 159

СЕКЦІЯ 6. ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ

. . . . .

SECTION 6. ADULT EDUCATION

Karlov, V., Kovalchuk, A.,

Barkhudaryan, M., Biesova, O.

Application of andragogical principles
in the training of military specialists. 164

Скрипка К. С.

Імідж і репутація керівника закладу загальної
середньої освіти в добу освітніх трансформацій. 167

Сокульська Н. Б., Гузик Н. М., Грубель М. Г.

Гейміфікація в навчанні дисциплін природничого
циклу у вищій військовій школі. 172

СЕКЦІЯ 7. ТОЧНІ ТА ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

SECTION 7. EXACT AND NATURAL SCIENCES

Бондаренко М. Є., Якуба І. П.

Про перспективи спонтанного поширення видів аматорського озеленення, з огляду на способи їх розмноження, в умовах сучасних кліматичних змін (Одеський регіон). 175

Hlushak, D. D., Gniezdilova, V. I.

Effects of snow avalanches on the vegetation cover of mountain ecosystems. 179

Жукова Д. М.

Сучасний рівень автомобільного шумового забруднення у Хаджибейському районі м. Одеси та перспективи його змін. 182

Ільченко М. В., Бондаренко О. Ю.

Агротехнічні заходи догляду за видами рослин спеціального озеленення на території м. Татарбунари. 185

Карганова Н. Ю.

Формування екологічної свідомості через проєктну діяльність на уроках хімії в умовах обмежених ресурсів та воєнного часу. 189

Саранчук К. А., Кадуріна А. О.

Господарський потенціал та перспективи використання асортименту рослин ділянок аматорського озеленення у містах півдня України (на прикладі м. Одеса). 191

Flinta, N., Nevko, A.

Directions of sustainable tourism development within national nature parks. 195

СЕКЦІЯ 8. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

SECTION 8. SOCIAL AND HUMANITARIAN SCIENCES

Безсмертна Л. Л.

Вплив протестантської етики на культуру підприємництва. 200

Бережна О. Ю.

Суїцидальний ризик у жінок-ВПО в умовах сільської ізоляції. 203

Богомолова М. Ю.

Ціннісна сфера як механізм регуляції соціальної поведінки особистості. 207

Василькевич Я. З., Рик Г. С., Розенко Я. П., Кікінежді О. М. Суб’єктивне благополуччя працівників соціальної сфери в умовах викликів сьогодення.	211
Нліадык, В. Features of the formation of socio-communicative competence of future specialists in the social sphere.	216
Калініч С. П. Особливості соціальної адаптації внутрішньо переміщених дітей у центрі психологічної та психосоціальної підтримки.	219
Мотенко М. О. Прокрастинація студентської молоді — актуальна проблема сьогодення.	221
Нестерович Ю. В. Конотативне забарвлення концепту "зрадник" у прозовій творчості Сергія Жадана.	225
Obikhod, T. V. Digitalization of creative industries: legislative frameworks and challenges.	229
Павлюк А. В., Морозова Г. К., Хохлова Д. С. Word order in Norwegian embedded clauses: difficulties for Ukrainian and English speaking learners.	232
Порощук Д. П. Формування політичного впливу громадських організацій: механізми та обмеження.	235
Чемерис О. В., Марчук С. С., Чемерис І. В. Соціальне здоров’я в контексті психолого-педагогічних підходів.	238

СЕКЦІЯ 9. ЕКОНОМІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ

.....
SECTION 9. ECONOMICS AND TECHNOLOGY

Артъомов Д. В. Щодо провадження у справах за участю іноземних осіб як складової господарського процесу.	243
Базарна О. Циркулярна економіка як маркетингова стратегія: досвід Німеччини в контексті політик ЄС.	246

Белкін Л. М., Юринець Ю. Л., Белкін М. Л.

Особливості плати за оренду шкільних їдалень орендарями –
організаторами харчування учнів загальноосвітніх шкіл
при "не офлайн-формі" навчання. 250

Вовчак О. Д., Рим Р. Я.

Монетарна політика в умовах війни: виклики,
трансформації та макроекономічні наслідки. 255

Ivitskiy, I.

Shadow prices for marketing: using lagrange
multipliers to value the next invested dollar. 259

Куклінова Т. В.

Зелений водень як інструмент цифрової
та енергетичної трансформації. 262

Мартиненко Т. О.

Управління збутовою діяльністю бізнес-організації. 265

Obikhod, T. V.

Contemporary trends in economic geography: a
comparison between Ukraine and the European space. 268

Сук П. Л.

Розподіл витрат майбутніх періодів за методом на основі
податку на прибуток від реалізації робіт і послуг. 272

Тимошенко Н. В.

Методика CD-RISC у програмі експериментальної роботи
при перевірці ефективності формування резистентності
психосоматичному вигоранню менеджерів освіти. 278

Чичотка В. В.

Формування антикризової стратегії підприємства
на основі діагностики резильєнтного потенціалу. 282

СЕКЦІЯ 10. ІНОЗЕМНІ МОВИ

. . . . .
SECTION 10. FOREIGN LANGUAGES

Artemenko, A. I.

Echo-questions as universal phenomena
in speech of foreign languages. 286

Ваврів І. Я., Криницька К. О., Кобильняк С. Ю.

Особливості синхронного перекладу
у військово-політичному контексті. 287

Кашуба М. В.

Особливості функціонування кольоропозначень
у романі С. Коллінз "The Hunger Games". 290

Nikolenko, O.

Humiliation as an emotional concept in nicknames' nominations. 294

Приймак А. М.

Інтернаціоналізація мовного простору
як наслідок глобалізаційних процесів. 297

Chernionkov, Y.

Foreign language's role in intercultural
dialogue under contemporary global challenges. 300

СЕКЦІЯ 11. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

SECTION 11. PHYSICAL CULTURE AND SPORT

Заплішний І. І.

Розвиток навичок самоконтролю рухової діяльності
як фактор зміцнення здоров'я здобувачів освіти. 303

Пилипко А., Пятисоцька С., Пилипко О.

Оціночні шкали маркерів схильності плавців до
спеціалізації на дистанції 50 метрів способом батерфляй. 306

Шинкарьов С. І., Дубовой О. В., Брусак О. М.

Спортивно-педагогічна діяльність як чинник
формування особистості майбутнього тренера. 309

Шинкарьова О. Д., Шинкарьова Н. Г., Шафорост М. В.

Сучасні фітнес-технології та їх потенціал у фізичному вихованні. 312

Юденко О. В., Кучеренко Є. В., Івченко А. О.

Лідери сучасних адаптивних клубів для ветеранів війни
в Україні: характеристика, перспективи розвитку. 315

СЕКЦІЯ 12. КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

SECTION 12. CULTURE AND ART

Журенко М. А.

Бібліотеки закладів вищої освіти в системі формування
академічної доброчесності: від інформаційної
грамотності до академічної культури. 321

Лимар Л.

До питання про онлайн-організацію навчального процесу. 326

Сбітнєв С. О.

Сучасний скульптурний симпозіум: досвід учасника. 328

Шостак В. М.

Культура Волині: креативні ресурси
та перспективи регіонального розвитку. 331

collective and individual experiences, and further designing and managing the educational process with a focus on regenerating educational motivations for continued life activity and creative self-realisation.

Thus, the content of the proposed methodological contours for studying and resolving pedagogical conflicts in higher education demonstrates that the pedagogy of recovery enables pedagogical conflict to be conceptualised as a resource for educational resilience, collective and individual recovery, a space for building trust and support among participants in the educational process, as well as opportunities and prospects for subject-to-subject rethinking of the "I-We-Future" relationship through education.

Семенова А. В.,

д-р пед. наук, професор,
завідувач кафедри професійної
освіти у сфері технологій та дизайну,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ

Баєв Ю. А.,

здобувач третього (освітньо-
наукового) рівня вищої освіти,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ

УДК 378.046.4:378.147:316.47

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc260129.16>

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах глобалізаційних змін та інтеграції України до європейського освітнього простору особливої актуальності набуває проблема підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних до ефективної взаємодії. Сучасний ринок праці вимагає від випускників магістратури не лише глибоких фахових знань, а й розвинених "м'яких навичок" (soft skills), серед яких ключове місце посідає компетентність співробітництва. Здатність працювати в команді, будувати партнерські відносини та вирішувати конфлікти стає індикатором професіоналізму.

Компетентність співробітництва розглядається як інтегративна якість особистості, що включає знання про механізми групової динаміки, вміння організовувати спільну діяльність та ціннісне ставлення до партнерства. У процесі підготовки майбутніх магістрів важливо створювати умови для переходу від конкурентних моделей взаємодії до кооперативних. Важливим інструментом її формування є педагогіка співробітництва, яка у сучасній вищій школі виступає як потужна інноваційна технологія. Вона базується на демократизації навчання та гуманно-особистісному підході до студента як суб'єкта освітнього процесу [4]. Відповідно до концептуальних засад професійної освіти, викладених у працях О. А. Дубасенюк, цей процес має базуватися на принципах суб'єкт-суб'єктної взаємодії та діалогічності. Співробітництво у магістратурі постає як простір для професійної рефлексії, де інтерактивні технології стають інструментом подолання комунікативних бар'єрів та формування готовності до командної інноваційної діяльності [2].

Сучасний науковий дискурс наголошує на тому, що розвиток лідерських якостей та обдарованості нерозривно пов'язаний зі здатністю до конструктивного діалогу та співпраці. Як зазначається у матеріалах Всеукраїнської науково-практичної конференції "Лідерство і обдарованість", справжнє лідерство в освіті базується не на домінуванні, а на вмінні об'єднувати зусилля заради досягнення спільної мети [3, с. 105]. Це підтверджує тезу про те, що компетентність співробітництва є фундаментом для реалізації лідерського потенціалу магістрів.

Важливим теоретичним підґрунтям для розуміння сутності співробітництва є дослідження ціннісного виміру педагогічної дії. У своїй монографії А. В. Семенова підкреслює, що вдосконалення професійної підготовки має відбуватися через збагачення ціннісного досвіду суб'єктів діяльності. Авторка зазначає, що розвиток педагогічної майстерності базується на принципах парадигмального моделювання та врахуванні "фрактального принципу самоподібності складних системних об'єктів" [6]. Це означає, що здатність до співробітництва є не просто технічною навичкою, а відображенням глибоких ціннісних орієнтацій особистості, які формуються в процесі осмислення власного досвіду в контексті науково-педагогічних ідей. Доповнюючи цей підхід, О. А. Дубасенюк акцентує увагу на акмеологічному векторі підготовки: компетентність співробітництва є чинником професійного зростання ("акме"), що дозволяє магістру не лише адаптуватися до професійного середовища, а й активно трансформувати його через спільні творчі проекти. Ефективність такого навчання значно підвищується за умови використання методичних "опор" та об'єднання навчального матеріалу у великі логічні блоки. Це дозволяє майбутнім магістрам не лише краще

засвоювати знання, а й встановлювати глибинні логічні зв'язки, що критично важливо для групового вирішення складних професійних кейсів та зниження когнітивного навантаження в процесі колективної праці [4].

Впровадження інтерактивних технологій, тренінгів та проєктної діяльності у навчальний процес магістрів дозволяє моделювати ситуації професійної взаємодії. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, але й напрацюванню практичних навичок командної роботи, що є необхідною умовою для успішної кар'єри в сучасних умовах невизначеності та динамічних змін [1]. Як зазначається у тезах А. В. Семенової, саме ціннісний вимір досвіду є тим фактором, що визначає якість професійної діяльності та здатність фахівця до ефективної комунікації в освітньому середовищі [5, с. 143].

Отже, розвиток компетентності співробітництва є стратегічним завданням професійної підготовки майбутніх магістрів. Вона забезпечує синергетичний ефект у професійній діяльності, сприяє розкриттю лідерського потенціалу та підвищенню загальної якості освіти. Перспективи подальших досліджень полягають у розробці методичного забезпечення для діагностики та формування цієї компетентності, спираючись на аксіологічний підхід.

Список використаних джерел

1. Професійна педагогіка : підручник / О. В. Грабовський, Л. В. Коломієць, О. С. Савельєва, А. В. Семенова, В. Ф. Яні ; за заг. ред. А. В. Семенової. Одеса : Бондаренко М. О., 2020. 575 с.
2. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології навчання та виховання : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 712 с.
3. Семенова А. В., Семенишин М. О. Своєрідність структури управлінської компетентності сучасного керівника-лідера як ціннісна основа підготовки науково-педагогічних кадрів в Україні. *Лідерство і обдарованість: сучасний науковий дискурс і освітня практика* : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 14–17 лют. 2024 р.) / Ін-т обдарованої дитини НАПН України. Київ, 2024.
4. Федоренко О. І. Особливості педагогіки співробітництва як інноваційної технології навчання. *Шлях успіху і перспективи розвитку (до 26-ї річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ)* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 листоп. 2020 р.). Харків : ХНУВС, 2020. С. 494–496.
5. Семенова А. В., Косяк І. В. Суб'єктність духовно-інтелектуальної особистості майбутніх фахівців у сфері технологій і дизайну. *Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти* :

матеріали VI Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 26–31 бер. 2025 р.). / упоряд. Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2025. 1380 с.

б. Семенова А. В. Ціннісний вимір досвіду суб'єктів педагогічної дії : монографія. Одеса : Бондаренко М. О., 2016. 436 с.

Сметанін К. В.,

УДК 355.4:621.396:378.147

канд. техн. наук, доцент,
професор кафедри РЕБ,
Житомирський військовий інститут
ім. С. П. Корольова, м. Житомир

УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ

Анотація. Розглянуто актуальні питання підготовки військових фахівців у сфері радіоелектронної боротьби в умовах сучасних воєнних конфліктів. Проаналізовано роль радіоелектронної боротьби (далі-РЕБ) як одного з ключових інструментів досягнення інформаційної та технологічної переваги над противником. Обґрунтовано необхідність трансформації системи підготовки офіцерських кадрів з урахуванням досвіду бойових дій, розвитку безпілотних систем, цифровізації засобів зв'язку та зростання щільності електромагнітного середовища. Запропоновано напрями вдосконалення освітніх програм вищих військових навчальних закладів (далі-ВВНЗ) у частині підготовки спеціалістів РЕБ.

Ключові слова: радіоелектронна боротьба, радіоелектронна розвідка, електромагнітне середовище, безпілотні літальні апарати, військова освіта.

Вступ. Сучасні збройні конфлікти характеризуються різким зростанням ролі інформаційного та електромагнітного доменів. Радіоелектронна боротьба перетворилася на один із визначальних чинників успішного виконання бойових завдань, оскільки забезпечує вплив на системи управління, зв'язку, навігації та розвідки противника без прямого вогневого ураження. В умовах повномасштабної війни проти України значення РЕБ суттєво зросло, що зумовлює підвищені вимоги до рівня підготовки відповідних військових фахівців.